

Vlaams
Parlement

ingediend op **1852** (2018-2019) – Nr. 2
19 maart 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door Elke Sleurs en Elke Van den Brandt

over het voorstel van resolutie

van Katrien Schryvers, Jelle Engelbosch, Freya Saeys,
Tine van der Vloet, Valerie Taeldeman en Peter Persyn

betreffende het beter op elkaar afstemmen
van de aanpassingspremie
voor personen met een handicap
en de aanpassingspremie voor ouderen

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

Voorzitter: Bert Moyaers.

Vaste leden:

Ingeborg De Meulemeester, Danielle Godderis-T'Jonck, Lorin Parys, Peter Persyn, Elke Sleurs,
Tine van der Vloet;

Griet Coppé, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;

Freya Saeys, Martine Taelman;

Bert Moyaers, Freya Van den Bossche;

Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Lies Jans, Manuela Van Werde, Elke Wouters;

Sonja Claes, Dirk de Kort, Jamila Hamddan Lachkar, Tinne Rombouts;

Jo De Ro, Laurence Libert;

Jan Bertels, Bart Van Malderen;

Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Ortwin Depoortere.

Documenten in het dossier:

1852 (2018-2019) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin besprak het voorstel van resolutie betreffende het beter op elkaar afstemmen van de aanpassingspremie voor personen met een handicap en de aanpassingspremie voor ouderen tijdens haar vergadering van 13 maart 2019.

1. Toelichting door Katrien Schryvers

Katrien Schryvers herinnert aan de verzilvering van de Vlaamse samenleving. In 2060 zal het aandeel zestigplussers ruim 30 percent bedragen, tegenover ongeveer een vierde vandaag. Het aandeel tachtigplussers zal zelfs verdubbelen van 5 naar 10 percent. Ook het aandeel ouderen die alleen wonen, gaat in stijgende lijn. Dat is iets waar een samenleving trots op mag zijn. Het is een gevolg van onder meer de goede gezondheidszorg. Met de voortschrijdende leeftijd wordt het echter minder evident om de normale dagelijkse activiteiten te ondernemen of in dezelfde woonomgeving te blijven. Ook voor mensen met een beperking zijn vaak woonaanpassingen nodig. De trend naar meer zelfstandigheid en de persoonsvolgende financiering hebben ook tot gevolg dat mensen met een beperking minder vaak in een voorziening wonen, maar wel kleinschalig en midden de maatschappij. Dat is net de inclusie waar iedereen voorstander van is.

Het welzijns- en het woonbeleid leveren inspanningen om het mensen mogelijk te maken lang thuis te blijven wonen, ook bij zorgbehoevendheid of verminderde mobiliteit. Het welzijnsbeleid zorgt voor een sterke uitbouw van de thuis- en gezinszorg, en de mantelzorg. Het woonbeleid hecht steeds meer belang aan aanpasbaar bouwen en renoveren. Beide beleidsdomeinen geven premies voor het aanpassen van woningen aan verminderde mobiliteit en hogere zorgbehoeften. Het doel mag dan hetzelfde zijn, op zowat alle andere vlakken lopen de premiestelsels sterk uiteen. Zo is de premie van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) gericht op personen met een handicap, terwijl de aanpassingspremie van het Agentschap Wonen-Vlaanderen voor bejaarden is. De voorwaarden verschillen: al dan niet met een inkomensvoorwaarde, een refertelijst of -bedrag, of een procentuele bijdrage van de goedgekeurde facturen met een maximumbijdrage. Daarbij komt nog dat wie voor zijn 65 jaar een VAPH-erkenning heeft, in aanmerking komt voor een aanpassingspremie. Wie zijn handicap pas later erkend ziet, niet.

Voor de rechthebbenden is dat een ingewikkelde zoektocht. Daarbij komt nog dat het leeftijds onderscheid in de VAPH-premie als onrechtvaardig aangevoeld wordt. De burger heeft er geen boodschap aan dat de systemen ontstaan zijn uit en gefinancierd worden door verschillende beleidsdomeinen. Mensen met een zorgbehoefte hebben een duidelijke leidraad nodig en een rechtvaardig steunsysteem. De strikte opdeling in sectoren past niet in de ontkokeringsbeweging in de welzijnssector, waar niet de oorzaak van de zorgbehoefte maar de zorgbehoefte zelf de ondersteuning bepaalt.

Die vaststellingen waren voor CD&V de aanleiding voor de conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende het beter op elkaar afstemmen van de aanpassingspremie voor personen met een handicap en de aanpassingspremie voor ouderen. Op de hoorzitting kreeg dat idee bijval van alle sprekers (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1176/1, 2 en 3). Daarbij komt nog dat mensen er niet in slagen de premies te krijgen waar ze recht op hebben. Daarvoor hebben ze niet enkel informatie nodig over de premies maar ook over de aanpassingsmogelijkheden en de aanpak. Niet alleen dat bepaalde premies gebonden zijn aan het inkomen en andere niet, maar ook dat de inkomensgrenzen strikt zijn, wordt vaak als onrechtmatig aangevoeld. Op de hoorzitting werd ook een lans gebroken voor meer levensloopbestendig bouwen, waarbij woningen niet alleen voorzien worden op beperkingen en ouderdomskwalen, maar ook op ongevallen met tijdelijke gevolgen. Daar bij het ontwerp van een woning of bij een verbouwing

oog voor hebben, vermijdt aanpassingen later, maar maakt het ook eenvoudiger zo lang mogelijk thuis te blijven. Daarvoor is ook de ruimere omgeving belangrijk: een buurt die rekening houdt met zorgbehoevenden, dient een leidraad te zijn bij de inrichting van de publieke ruimte maar ook bij de organisatie van de zorgverlening. De lokale besturen hebben daar een taak in. Omdat sommige aanpassingen, bijvoorbeeld een traplift of een hellend vlak, slechts tijdelijk gebruikt worden, dient er aandacht te gaan naar de herbruikbaarheid ervan. Afsluitend leest Katrien Schryvers de zeven vragen voor die in het voorstel van resolutie aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

2. Algemene bespreking

Tine van der Vloet vindt het belangrijk dat mensen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving wonen. De volksvertegenwoordigers moeten dat de burgers zo gemakkelijk mogelijk maken. In de hoorzitting bleek hoe verwarrend de verschillende voorwaarden van de premiestelsels zijn voor de aanvragers. De integratie van beide moet leiden tot een vereenvoudiging. Of iemand een woonaanpassing nodig heeft voor een beperking of voor ouderdomskaaltjes, mag noch de beoordeling, noch de beoordelingsinstantie bepalen. Een efficiënter systeem is nodig, dat ingaat tegen het hokjesdenken en kostenefficiënt werkt. Thans worden aanpassingen soms kort gebruikt. Hergebruik dient te worden mogelijk gemaakt. Zo kunnen er meer mensen geholpen worden met hetzelfde budget. Bij ontwerp of renovatie van een woning moet levenslang wonen een factor zijn, waardoor er nadien minder aanpassingskosten zullen zijn.

Freya Saeys benadrukt eveneens dat levenslang wonen een leidraad moet zijn bij (ver)bouw. Aannemers en architecten moeten hun klanten daarop wijzen en bij begeleiden. Trapliften of hellende vlakken worden niet intensief gebruikt en zijn zelden versleten. Na overlijden worden deze hulpmiddelen vaak gewoon weggegooid. Voorts wijst ze erop dat de afstemming van de premies geld kost. Dat moet doordacht en geleidelijk gebeuren. Om aanpassingen te vermijden, is het belangrijk te sensibiliseren voor levenslang wonen. Op de hoorzitting bleek ook dat er te weinig gebruikgemaakt wordt van de premies omdat mensen ze niet kennen of omdat de administratieve procedure te ingewikkeld is. Ook dat zijn twee belangrijke werkpunten.

Jan Bertels is het eens met de voorstellen maar vindt het wat gemakkelijk van de meerderheid om op het einde van de regeerperiode de bal in het kamp van de volgende Vlaamse Regering te leggen. Daarbij komt nog dat het voorstel van resolutie geen verbintenissen bevat voor voldoende financiële en infrastructurele middelen. Om die redenen zal zijn fractie zich onthouden.

Katrien Schryvers wijst op de lange voorbereiding met een conceptnota en hoorzittingen. Het klopt niet dat de meerderheid zich er pas op het einde van de regeerperiode over buigt. Het voorstel van resolutie is een afsluiting maar ook toekomstgericht op het bevorderen van aanpasbaar wonen, het integreren van de twee stelsels en het hergebruiken van aanpassingen.

Jan Bertels beaamt dat er veel voorbereiding aan voorafging, maar mist nog steeds de noodzakelijke middelen.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Bert MOYAERS,
voorzitter

Elke SLEURS
Elke VAN DEN BRANDT,
verslaggevers